

NEZNÁMÝ MUSANDAM

Musandam je ománská enkláva. Skalnatý poloostrov tvoří bránu Hormuzského průlivu, který odděluje Arabský poloostrov od Íránu. První turisté se sem vydávají z nedaleké Dubaje na jedno- či dvoudenní organizované výlety. My jsme na této hůrce o rozloze 1800 kilometrů čtverečních strávili nádherné dva týdny. Stopem, pěšky, lodí, všude srdečně přijati místními. Omán je dosud neobjevená perla Arábie.

Text a foto: Pavel Svoboda / Omán

Takový tuňák stojí tak devět rialů, má čtyři až pět kilo,“ slyším v přístavu. Ománský rial patří mezi nejsilnější měny světa, v době naší cesty přišel na 65 korun. Jsme v Chasabu, v hlavním a v podstatě jediném městě této části Ománu.

Vstup do města střeží jako jinde v Ománu středověká pevnost s vysokými hradbami a strážními věžemi. Kvůli strategickému rozšíření přístavu v Chasabu již pevnost neleží přímo u mořského pobřeží. V čase našich Vánoc přichází na Musandam silná bouřka. V nově vzniklých kalužích se zrcadlí jak pevnosti a měšity, tak i přátelští Ománci v tradičních pláštích dišdaša a čepičkách kumma.

Osvícený sultán

Omán je jedním ze dvou sultanátů na Zemi a díky osvičené vládě sultána Kábúse ibn Sa'ida tvoří překvapivě vyspělou a bezpečnou část Arabského poloostrova. Zavřeme lehce oči a nechme se unášet vůní kadidla,

Rybáři nás odvezli na opuštěnou pláž, kde bylo dost suchého dřeva na podvečerní oheň.

ševelením pouštního větru a šploucháním Perského zálivu. Zelené oázy palem ve společnosti starobyklých vesnic a pevností jsou jako vyobrazené z pohádek Tisíc

a jedna noc. Vraťme se o pár desítek let nazpět. Píše se letopočet 1970 a Omán představuje zaostalou a izolovanou zemi. V červenci tohoto roku svrhl sultán Kábús svého otce a díky svému vzdělání z Anglie započal reformní vládu. Zemi sjednotil, a ač byl absolutní monarcha, moudře investoval prostředky získané především ze zemního plynu do rozvoje země, vzdělání a zdravotnictví. Od svého nástupu vyvedl zemi z chudoby a přeměnil ji na fungující a prosperující stát. Ománci mají svého sultána rádi. Titul sultána

► Středověká pevnost s hradbami a strážními věžemi v Chasabu

► V Ománu je kempování legální a bezproblémové

je dědičný, nicméně Kábús nemá ani v 77 letech žádné potomky. Říká se, že Omán je jeho dítětem. V posledních letech panují vzhledem k sultánovu vysokému věku obavy o jeho zdraví. Co bude s Ománem po sultánovi? Nicméně sen sultána Kábúse o zachování ománské kultury a tradičních hodnot se stal realitou. Nastal zde soulad mezi tradiční minulostí a moderní společností.

Kempování na arabských fjordech

Podíváme-li se na mapu, hned je jasné, proč dostala oblast Musandamu přezdívku „Arabské fjordy“. Z pevniny vybíhá do moře spletitá chobotnice skalnatých hřbetů, tvořících složitý systém hlubokých zálivů. Do jednoho „fjordu“ vede dopravně důležitá silnice. Za Chasabem stopujeme Ománce, který se během našeho rozhovoru směje,

že známe jeho zemi lépe než on sám. Ze skalnatého průsmyku se otevírá široký výhled na dramatickou zátoku Chor Niad. Naskočíme k rybářům do starého rozkodrcaného džípu a sjíždíme dlouhé serpentiny dolů k moři. Kousek od zásobníku pitné vody stavíme stan. V Ománu je kempování legální a bezproblémové. Na Musandamu to také nikdo neřeší. Přestože zde stromů moc neroste, na plážích se dá najít naplavené dřevo na malý ohýnek. A hlavně na opečení ulovených ryb! Tropicky teplé vody v zálivech hornatého poloostrova jsou nesmírně bohatými lovišti dravých ryb — tuňáků, barakud a dalších obrů. Běžně vidíme u pobřeží rejnoka či mořskou želvu. Zdejšími fenomény Musandamu jsou malé rybářské vesnice v hlubokých zálivech bez jakéhokoliv přístupu

► Rybáři z malých vesnic jezdí své úlovky prodávat právě do Chasabu

po souši. Pouze po vodě. Často jsou dokonce bez vlastních zdrojů pitné vody. Ale i přesto se jim vyplatilo díky vidinám bohatých úlovků se v takto nehostinných místech usídlit. Dnes dováží do všech osad přibližně jednou týdně zásoby pitné vody státní loď. Sultán Kábús myslí na všechny. Dva dny se koupeme a rybaříme. Na třípytku se pár ryb podařilo ulovit.

Stopování v sultanátu

„Čekáte na auto, nebo na loď?“ zní přátelsky otázka jednoho ze skupiny Ománců, kteří právě sjeli krkolomné serpentiny dvěma džípy do skromného přístaviště v zálivu Chor Niad. „Na cokoli,“ odpovídám jako správný tulák. „Jsme školní inspekce a jedeme do města Límá.“ A tak stopujeme první loď. Límá je dvoutisícové městečko bez přístupu po silnici. Město je plné datlových palm, obklopené

► Stopnout si tu člun není problém, lidé jsou neskutečně vstřícní

► Krkolomné serpentiny
v zálivu Chor Niad

vyprahlými skalnatými hřebeny. Všichni nás přátelsky s úsměvem vítají. „Jak jste se dozvěděli o Límě?“ diví se Muhammad, který se s námi dává do řeči. „Jak jste se dozvěděli o al-Aquabě?“ nevěřičně kroutí hlavou muž s výrazným knírem nad naším dotazem, kudy vede stará stezka do této zaniklé vesnice. Při výstupu na hřeben vypočítáme pár litrů vody a přicházíme do rozsáhlých ruin. Procházíme staré kamenné

domky postavené ve stráních vysoko nad mořem. V některých stojí v koutě velké neporušené keramické vázy. Je úžasné se toulat místem, o němž mnoho lidí neví. Takové malé soukromé arabské Machu Picchu.

V Ománu jsem stoupoval již při předchozí cestě. A jsem rád, že i na Musandamu potkáváme stejně přátelské lidi. Často se stane, že nás řidič odveze na námi řečené místo, aniž by tam měl

vůbec cestu! Nejde ani o to, že je zde benzín za babku. Jde o princip. Batůžkář je zde velkou raritou. A také to je trochu o štěstí. Zastavuje nám armádní vůz, který jede na základnu ve vnitrozemí poloostrova. Míjíme nejvyšší vrchol Musandamu — Džebel Hárím (2087 metrů). Jako cizinci nemůžeme o moc dále k hranici s Emiráty, než je rozsáhlá horská kotlina ar-Rawda. Dno údolí je na místní pouštní poměry

nezvykle porostlé velkými statnými stromy. V jejich stínu se prohánějí velbloudi. Měsíc jde do úplňku, a protože jsme v horách,

„Naše vesnice je vaše vesnice,“ slyšeli jsme od místních, pokud jsme je požádali o pomoc a možnost postavit si stan.

dělá se v noci příjemně chladno.

Pozvání do rodiny

Rybáři přijíždějí do přístavu v Chasabu vyložit a prodat úlovky ryb. Někteří stále plují v tradičních dřevěných lodích dhaw. Jakmile se vracejí do svých vesnic, chceme se svézt s nimi. Rádi bychom jeli do městečka Kumzár, které leží na samém nejsevernějším výběžku Musandamu. Na obloze visí těžké

mraky, moře je rozbouřené a do Kumzáru po otevřeném moři nikdo dnes raději nejede. Kumzár je zajímavý výrazným iránským vlivem, včetně rozdílného jazyka. Volíme alternativní postup, pojedeme, kamkoli nás někdo vezme. Stopování lodí je velké cestovatelské dobrodružství.

Promluvíme s pár lidmi a máme odvoz do vesnice Šám. I v zátocích jsou velké vlny. Šám je osada o desítkách domů. Jen co vystoupíme na břeh, přicházejí pro nás lidé z nejbližšího domu. S nikým si nerozumíme ani slovo. Mluví jen arabsky. Zvou nás k sobě domů a již sedíme před tácem plným ovoce. Je tu veselo, mladí hodně kouří. Dostáváme grilovanou rybu s rýží. Kempujeme na skalce za posledním domkem. Ráno odjíždí jeden člun. Rybář gestikuluje, že do vesnice Sibi, kam bychom se rádi dostali, nejede. Za chvíli se ale vrací, že nás tam rád odveze. Když mu nabídnou nějaké peníze, vynadá mi. Sibi je poslední a nejdlejší vesnice ve velkém uzavřeném zálivu Chor aš-Šám. Je to jen několik domků na úzké pláži pod strmými útesy. Vystupujeme na břeh s velkým respektem. „Nevadilo by vám, kdybychom tamhle dál od vás přespalí ve stanu?“ ptám se nesměle domorodců. Za velkého smíchu slyším přátelskou reakci: „A máte jídlo, vodu? Cokoli byste potřebovali, přijďte za námi a my vám pomůžeme. Naše vesnice je vaše vesnice.“ Starší dámy si již před

naším příjezdem nasadily tradiční černé obličejové masky burka. Během naší přítomnosti je nesundají. Posedávají ve stínu na zápraží domů. Stejně jako mladé dívky mají krásně barevné dlouhé šaty. Jako ojedinělé hosty nás zvu na kávu a sušené datle. Vnučky i syn staré paní domácí mluví anglicky. Přijeli navštívit babičku. Jsou to přátelské nenucené okamžiky. Večer na pláži grilujeme ulovenou barakudu a mořskou jehlicí. U doutnajících uhlíků si uvědomuji, jak nám zde vše krásně vychází. Stopujeme lodě po odlehklých osadách a lidé jsou neuvěřitelně milí.

Na rodinném pikniku

Pár kilometrů od Chasabu leží ve skalách uzavřená pláž dostupná jen pěšky či

► Zaniklá vesnice Aquaba

lodí. Na pláži se právě koná arabský rodinný piknik. Všichni si nás a naše věci překvapeně prohlížejí. K večeru odjíždějí lodí a my rozděláme oheň. Daří se mi nalovit štedrovečerní večeři. Nejsou to žádní obři, ale ryba jako ryba. Za svitu měsíce, šumění vln a praskání ohně je to až moc romantický večer.

Přichází čas návratu do moderní Dubaje. Nejvyšší budova světa Burdž Chalífa. Největší akvárium světa. Největší indoorová lyžařská sjezdovka na světě. Metro řízené robotem. Mnohaproudé dálnice. Davy turistů. Přitom pár hodin jízdy odtud leží malý poklidný a přátelský ráj. Musandam. ◀

TIP AUTORA

Kdy se vydat: Doporučujeme chladnější období od listopadu do března.

Doprava na Musandam: Letecky do Dubaje a poté půjčeným autem, až na hranice jezdí z Dubaje případně autobus. Alternativně trajektem z Maskatu (hlavní město Ománu).

Víza: SAE — bezvízový vstup, Omán — turistická víza na 10 či 30 dnů po příletu na letišti či na pozemních přechodech.

Ubytování: Několik možností v Chasabu (drahé), doporučujeme vlastní stan.

Stravování: V Chasabu je řada levných asijských restaurací (kuře či ryby), na výletech z vlastních zdrojů.

Nakupování: V novém velkém supermarketu Lulu v Chasabu seženete vše, co by se mohlo hodit. V Chasabu není klasické tržiště, ale řadu malých obchůdků najdete na bazaru ve staré části města.

Pavel Svoboda

